

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2422

Vragen van het lid **Lodders** (VVD) aan de Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit over *de tariefsverhoging van 35% door Skal Biocontrole* (ingezonden 21 januari 2019).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 25 april 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1785.

Vraag 1

Bent u bekend met de tariefsverhogingen van 35% van Skal Biocontrole (Skal)?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de tarieven van Skal aan u worden voorgelegd en worden goedgekeurd?

Antwoord 2

Ja, dit is geregeld in artikel 17, eerste lid, Kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

Vraag 3

Wat vindt u van de tariefsverhoging voor de jaarlijkse bijdrage van een regulier biologisch bedrijf aan Skal van ongeveer 35% (van 792 euro in 2018 naar 1.069 euro in 2019)? Kunt u een toelichting geven waarom u het gerechtvaardigd vindt een verhoging van 35% door te voeren?

Antwoord 3

Ik vind dat op dit onderdeel het tarief van Skal fors gestegen is. Dat geldt overigens niet voor alle tarieven van Skal, die in het Tarievenblad 2019 van Skal zijn opgenomen¹. Het merendeel van de Skal-tarieven is verhoogd met circa 2 á 4%. In de onderstaande tabel wordt de verhoging van de belangrijkste tarieven van Skal weergegeven.

¹ <https://www.skal.nl/assets/Wetgeving/Skal-R16-Tarievenblad-2019.pdf>

	Tarief 2018	Tarief 2019	Procentuele verhoging
Eénmalige registratie			
Eénmalige registratiebijdrage	€ 140	€ 146	4,3
Toelatingsonderzoek starttarief	€ 217	€ 242	11,5
Toelatingsonderzoek uurtarief	€ 95	€ 97	2,1
Toeslag spoed	€ 332	€ 344	3,6
Jaarlijkse bijdrage			
Landbouw	€ 357	€ 482	35
Landbouw klein bedrijf	€ 92	€ 94	2,2
Bereiding, handel, opslag	€ 435	€ 587	35
Bereiding klein bedrijf	€ 169	€ 172	1,8
Import	€ 802	€ 1.083	35
Inspectietarieven			
Inspectie starttarief	€ 217	€ 242	11,5
Inspectie uurtarief	€ 95	€ 97	2,1

Fluctuaties in tarieven van meer dan 5%, vermeerderd met de inflatiecorrectie, binnen een periode van een jaar dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen (gematigd tarievenbeleid). Ik heb mijn goedkeuring aan de hoogte van dit onderdeel van de tarieven echter niet willen onthouden. De verhoging was noodzakelijk voor Skal om, rekening houdend met een sterke groei in de biologische sector, haar taken zo doelmatig en doeltreffend mogelijk te kunnen blijven uitvoeren.

Ik ga ervan uit dat een dergelijke verhoging eenmalig is, omdat de combinatie van diverse omstandigheden in het jaar 2018 die tot de hoge kosten voor Skal hebben geleid en ook ten grondslag liggen aan de onderhavige tariefsverhoging, zich niet weer in deze mate zullen voordoen. Ik ben met Skal in overleg om de ontwikkeling van de tarieven de komende jaren zich geleidelijk te laten ontwikkelen

Vraag 4

Welke extra taken liggen aan deze verhoging ten grondslag?

Antwoord 4

Er is geen sprake van extra wettelijke taken die worden gefinancierd uit het genoemd tarief.

Vraag 5

Heeft een gecertificeerde biologische ondernemer alleen met het toezicht van Skal te maken of hebben ook de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en/of andere organisaties een toezichthoudende rol? Zo ja, welke en op welke manier wordt dit toezicht uitgevoerd? Zo nee, is de controle op biologische bedrijven vergelijkbaar met de controle op gangbare bedrijven? Zo nee, waarin zitten de verschillen?

Antwoord 5

Een gecertificeerde biologische ondernemer valt, net als niet-biologische ondernemers, onder het toezicht van de NVWA die bewaakt of bedrijven zich houden aan de wettelijke vereisten voor veilig voedsel. Dit is een risicogericht toezicht op de gehele voedselketen en in verschillende sectoren. Daarnaast heeft deze ondernemer te maken met het risicogerichte toezicht op naleving (inclusief fysieke controle) door Skal van de Europese kwaliteitsregelgeving op het gebied van de biologische landbouw.

Vraag 6

Kunt u een vergelijkend kostenoverzicht maken tussen een gangbaar bedrijf en een biologisch bedrijf in de verschillende sectoren met betrekking tot een «gemiddeld» bedrijf en een «gemiddeld» toezicht?

Antwoord 6

De kosten voor een biologisch bedrijf bestaan net als bij een gangbaar bedrijf uit de kosten voor het reguliere toezicht van de NVWA, voor zover dit via de tarieven wordt doorbelast. De kosten dienen te worden vermeerderd met de kosten van Skal voor de uitgevoerde controles en toezicht bij een biologisch bedrijf.

De tarieven van Skal en NVWA zijn te vinden op hun websites².

Vraag 7

Kunt u het takenpakket van Skal en de wijze waarop dit wordt uitgevoerd toelichten?

Kunt u toelichten welke taken er in het takenpakket 2019 zijn toegevoegd in vergelijking met 2018? Zijn deze extra taken als gevolg van Europese wetgeving, nationale wetgeving of regels of door Skal opgelegd?

Antwoord 7

Skal is in artikel 15 van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 aangewezen als de controlerende autoriteit in de zin van artikel 27, vierde lid, onder a, van verordening (EG) 834/2007 (Biologische verordening). In die bepaling is opgenomen dat een controlerende autoriteit beschikt over gekwalificeerd personeel en de middelen die nodig zijn om de taak te vervullen. Skal is, conform de artikelen 15 en 17, tweede lid, van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007, belast met certificatie, registratie en toezicht op naleving ten aanzien van biologische productiemethoden. In 2019 (en 2018) is geen sprake van toevoeging van extra wettelijke taken voortvloeiende uit Europese of nationale regelgeving.

Mede naar aanleiding van aanbevelingen uit het laatste evaluatieonderzoek van Skal, dat op 22 mei 2018 naar de Tweede Kamer is gestuurd (Kamerstuk 25 268, nr. 162), is Skal wel aan het verkennen hoe ze hun conformiteitsbeoordeling en toezicht efficiënter en toekomstgericht kunnen inrichten. Hierbij hoort ook het beter benutten van de beschikbare handhavings- en sanctiemogelijkheden en een doorontwikkeling van het risicogericht toezicht. Met betrekking tot dit laatste geeft de nieuwe Biologische verordening (EU) nr. 2018/848 vanaf 1 januari 2021 daarvoor ook meer ruimte.

Vraag 8

Op welke manier en hoe vaak controleert Skal of bedrijven voldoen aan de normen en eisen die zijn gesteld aan het biologische keurmerk? Hoe vaak is er in 2018 een inspectie uitgevoerd op de bedrijven buiten de reguliere inspectie? Wat waren de uitkomsten van deze inspecties?

Antwoord 8

Skal houdt toezicht op de naleving van de Europese normen op het gebied van de biologische landbouw door (niet-) geregistreerde marktdeelnemers. Het controlesysteem van Skal voor geregistreerde marktdeelnemers bestaat uit certificatie en toezicht. Skal komt in beginsel elk jaar bij een bedrijf. In het geval van een herinspectie, een inspectie op basis van risicogericht toezicht of een wijziging van bedrijfsactiviteiten komt Skal vaker dan één keer per jaar bij een bedrijf. Het totaal aantal uitgevoerde inspecties voor de biologische sector in 2018 was 6.568. De inspecties die buiten de reguliere inspectie vallen zijn opgenomen in de onderstaande tabel. In 2018 zijn vier bedrijven gedecertificeerd en daarnaast is van twee bedrijven het biologisch certificaat opgeschort³.

Type inspectie	Aantal
Wijziging bedrijfsactiviteiten	249
Gerichte fysieke inspectie	963
Herinspectie op locatie	208
Intermediair	8
Inspectie niet op locatie	348
Monsternamen	441
Niet geregistreerde marktdeelnemer	3

Vraag 9

Hoeveel gecertificeerde bioondernemers zijn er per 1 januari 2019 in Nederland? Kunt u het verloop van het aantal gecertificeerde bioondernemers over de afgelopen tien jaar aangeven?

² Skal: <https://www.skal.nl/assets/Wetgeving/Skal-R16-Tarievenblad-2019.pdf>;

NVWA: <https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa/hoe-de-nvwa-werkt/tarieven-nvwa>

³ Zie ook <https://www.skal.nl/over-ons/nieuws/jaarverslag-2018-online>

Antwoord 9

Het aantal gecertificeerde bioondernemers per 31 december van het betreffende jaar is in onderstaand overzicht opgenomen⁴.

Jaar	Gecertificeerden
2018	5.046
2017	4.730
2016	4.417
2015	3.977
2014	3.738
2013	3.601
2012	3.423
2011	3.411
2010	3.133
2009	2.889

Vraag 10

Hoeveel fte's werken er bij Skal (per 1-1-2019)? Hoeveel fte's voeren controles uit op bedrijven en hoeveel fte's toetsen bedrijven die het biologisch keurmerk willen dragen?

Antwoord 10

Ultimo 2018 werkten er bij Skal totaal 49 fte. Voor 2019 wordt rekening gehouden met een groei naar circa 60,5 fte. Het aantal fte dat zich bezighoudt met controles op gecertificeerde bedrijven is 43 fte en het aantal fte's dat toeziet of bedrijven het biologisch keurmerk mogen gaan dragen is 6,5 fte.

Vraag 11

Hoeveel inspecties hebben hoeveel medewerkers van Skal maandelijks in 2018 uitgevoerd?

Antwoord 11

In het onderstaande overzicht is het aantal fysieke bedrijfsinspecties die door medewerkers van Skal zijn uitgevoerd per maand weergegeven.

Maand	Aantal bedrijfsinspecties
Januari	310
Februari	353
Maart	431
April	423
Mei	561
Juni	467
Juli	499
Augustus	487
September	427
Oktober	572
November	605
December	442

Vraag 12

Welke kosten zijn hier voor de ondernemer aan verbonden? Kunt u uitgebreid toelichten hoe deze tarieven zijn opgebouwd?

Antwoord 12

De ondernemer krijgt met meerdere kosten van Skal te maken die gedekt worden door de wettelijke tarieven van Skal. Skal hanteert een kostprijscalculatiemodel om de toerekening van alle kosten transparant te maken. De kostprijzen die ten grondslag liggen aan de tarieven van Skal worden op basis van bedrijfseconomisch aanvaardbare verdeelsleutels bepaald. De tariefstructuur bestaat uit componenten ter dekking van kosten die rechtstreeks verband houden met de onderliggende activiteiten (bijvoorbeeld invloed van loon- en prijsontwikkelingen), ter dekking van kosten die redelijkerwijs aan de activiteit kunnen worden toegerekend (kosten ICT,

⁴ <https://www.skal.nl/over-ons/publicaties/>

interne kosten bedrijfsvoering, overige overheadkosten) en tot slot over- of onderdekking teneinde de vermogenspositie van Skal te wijzigen. De egaliseringsreserve van Skal dient om incidentele mee- of tegenvallers en bijvoorbeeld ook niet ieder jaar voorkomende uitgaven worden «uitgesmeerd» over meer begrotingsjaren, waardoor de tarieven van Skal minder of zelfs in het geheel niet zullen behoeven te variëren in de loop van de jaren. De benodigde reservevorming wordt bepaald aan de hand van een opgestelde risicoanalyse, benodigd werkkapitaal en toekomstige investeringen. In de nog in te richten raad van advies (op basis van recente statutenwijziging van Skal) kunnen vertegenwoordigers van de sector bij de totstandkoming van het besluit tot vaststellen van de hoogte van de tarieven door het bestuur van Skal mede richting daaraan geven.

Vraag 13

Krijgt Skal, als onafhankelijk toezichthouder, subsidies of andere financiële middelen van de Nederlandse overheid? Zo ja, welke, hoe hoog was de financiële bijdrage in 2018 en waar is deze voor gebruikt?

Antwoord 13

Skal ontvangt geen financiële middelen van de Nederlandse overheid.

Vraag 14

Is Skal de enige toezichthouder in Nederland op biologische producten? Zo nee, welke toezichthouder(s) is/zijn er nog meer? Zo ja, wat vindt u hiervan, zeker gezien de relatief grote tariefsverhogingen die Skal eenzijdig en onafhankelijk kan doorvoeren?

Antwoord 14

Skal is aangewezen als de controlerende autoriteit in Nederland op producten met het beschermde wettelijk keurmerk biologisch. Skal kan niet eenzijdig en onafhankelijk tariefsverhogingen doorvoeren als gevolg van de vereiste ministeriële goedkeuring voor de hoogte van het door Skal vast te stellen tarief en het vaststellen van haar begroting.

Vraag 15

Deelt u de mening dat er eigenlijk meerdere toezichthouders geaccrediteerd zouden moeten zijn om extreme kostprijsverhogingen te voorkomen? Zo nee, wat vindt u ervan dat de toezichthoudende organisatie de kosten kan verhogen en de ondernemer die hiervan afhankelijk is geen andere keuze kan maken?

Antwoord 15

Ik verwacht van Skal dat zij transparant zijn in hun tarievenopbouw en efficiencyverbetering en kostenreductie blijven nastreven. Ik ben daarover in gesprek met Skal, zodat een gematigd tarievenbeleid in de toekomst kan worden gehandhaafd. In de huidige tariefsystematiek heb ik als Minister de bevoegdheid om de op wettelijke basis door Skal vastgestelde tarieven goed te keuren of in de plaats van deze goedkeuring jaarlijks of periodiek een maximumbedrag vast te stellen.

De inzet en accreditatie van meerdere controleorganisaties zullen niet automatisch tot lagere tarieven ter dekking van de kosten van hun taakuitvoering leiden. Een dergelijke opzet kent ook zijn eigen nadelen. De markt van private controleorganen die beschikken over de gewenste expertise voor de biologische controles is bijvoorbeeld relatief klein. Dit beperkt reeds de concurrentie en prijsdruk. De kwaliteit van de dienstverlening van de private controleorganen dient daarbij, ondanks lagere tarieven, ook continue gewaarborgd te blijven. De ervaring in landen waar meerdere private controleorganen zijn aangewezen voor het uitvoeren van controles leert dat het een reëel risico is dat biologische producenten (veelvuldig) van controleorgaan wisselen om aan een risicoprofiel te ontkomen. Op dit moment zie ik geen aanleiding om wijzigingen in het huidige controlesysteem aan te brengen.

Vraag 16

Is er een instituut dat toezicht houdt op Skal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke? Op welke manier vindt het toezicht op Skal plaats? Wie rapporteert over dit toezicht en waar is deze informatie te vinden?

Antwoord 16

Het toezicht op Skal vindt op verschillende manieren plaats. De Raad voor Accreditatie verricht jaarlijkse audits op grond van de normen in de relevante Europese biologische kwaliteitsregelgeving en rapporteert daarover naar Skal⁵.

Voorts houdt mijn ministerie als bevoegde autoriteit (financieel) toezicht op de taakuitvoering door Skal. Op grond van artikel 39, eerste lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient vijfjaarlijks een evaluatieonderzoek plaats te vinden ten behoeve van de beoordeling van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van een (privaatrechtelijk) zelfstandig bestuursorgaan zoals Skal door de Eerste en Tweede Kamer. Het laatste evaluatieonderzoek van Skal is op 22 mei jl. naar de Tweede Kamer is gestuurd (Kamerstuk 25 268, nr. 162).

Tot slot ziet de Europese Commissie erop toe dat de Europese biologische kwaliteitsregelgeving juist wordt toegepast en nageleefd. In 2014 heeft de Food and Veterinary Office (FVO) een audit uitgevoerd in Nederland ter beoordeling van het controlesysteem voor biologische productie en etikettering van biologische producten⁶.

Vraag 17

Hoeveel toezichthouders op bioondernemers zijn er in onze buurlanden, Duitsland en België?

Antwoord 17

In Duitsland zijn er 17 controleorganisaties actief en in België 4.

Vraag 18

Wanneer verwacht u het jaarverslag van Skal over het jaar 2018 te ontvangen?

Antwoord 18

Op grond van artikel 18 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient Skal als privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan vóór 15 maart 2019 haar jaarverslag over het jaar 2018 naar mijn departement en de Eerste en Tweede Kamer toe te zenden. Het jaarverslag 2018 is recent gepubliceerd op de website van Skal en voor 15 maart jl. toegezonden naar de genoemde partijen.

Vraag 19

Kunt u de vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 19

Ja.

⁵ <https://www.rva.nl/geaccrediteerde-organisaties/details/184>

⁶ (http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3540)